

STANDARD DYRKNINGSVEJLEDNING

FOR

BEGONIA LORRAINE HYBRIDER

Foto: Floradania.dk

Copyright HortiAdvice 2023

	Begonia lorraine hybrider
Botanik	(Beg. dregei x Beg. socotrana) Familie: Begoniaceae Hjemsted: Sokotra Dansk navn: Julebegonia
Sorter	Siden fremkomsten af Gloire de Lorraine i 1891 har ca. 100 sorter været i kultur. Kun få er krydsninger, de fleste og de, der bruges i dag, er sorter af eksisterende sorter. Følgende sorter har været de mest dyrkede herhjemme: ' Astrid A ', storblomstret lys rosa ' Cardinal ', mørke blade, rosa blomster ' Nova ', rosa blomster ' Hanne ', rosa blomster ' Rød Virum ', røde blade, rosa blomster, kompakt vækst ' Snow Princess ', lysegrønne blade, hvide blomster.
Formering	Bladstiklinger Anvendes især i perioden oktober til marts, og da oftest til moderplanter, som skal producere topstiklinger. Små blade på 2-2,5 cm i diameter fra blomstrende planters topskud brækkes af (skæres kun hvis bladstilken er for lang). Ved stikning må stilken ikke komme dybere ned end ca. 0,5 cm i jorden for at sikre en god brydning. Der stikkes på bed eller i kasser for senere potning i 5 cm netpotter. Man kan også stikke direkte i 5 cm potter. 400-500 stiklinger pr m ² . Jorden: Svagt gødet fint sphagnum og kalket til pH 6,0. Temperaturen: 18-20°C i jord og luft giver bedst brydning. Højere temperatur hæmmer brydningen. Høj temperatur kan give problemer, hvis der stikkes om foråret. For at modvirke dette kan bladene lagres mørkt ved 15-18°C i 2-3 uger. Bladstiklinger brydes bedst, hvis der er kortdag i 25-30 dage efter stikning og derefter langdag på 16 timer for at undgå knopdannelse. Kulturtid ca. 10 uger. Topstiklinger Stikkes i perioden maj-august til salgsplanter. Kan foregå på bed, i kasser, småpotter, Jiffy 7 eller ellegårdpotter. Jord som til bladstiklinger. Temperatur: 20-21°C i jord og luft både dag og nat.

	<p>Ofte stikkes i salgspotten.</p> <p>Topstiklingerne kan opbevares ved 16°C i 10 dage.</p> <p>Roder på 3 uger under perforeret plasttelt. Skygges ret kraftigt, tåler dårligt temperaturer over 25°C.</p> <p>I formeringen stå der ca. 200 stiklinger pr. m².</p>
<p>Potning</p> <p>Pladsforbrug</p>	<p>Potning bør ske straks efter modtagelsen, eller når stiklingerne er vel rodede.</p> <p><u>Jord:</u> Lys, mellemfin sphagnum kalket til pH 6-6,5, moderat gødet og evt. med ler.</p> <p>Færdigkøbte standardjorde kan også anvendes. Som salgspotter bruges almindeligvis 10-11-12 cm. Til sent stukne og uknebne planter, især til sammenplantninger, anvendes ofte 8 og 9 cm potter.</p> <p>Efter potning stilles pottetæt, senere evt. mellemafstand.</p> <p>Slutafstand: 10 cm 30/m² (topstiklinger) 11 cm 25-27/m² 12 cm 20-22/m²</p> <p>Ved brug af bladstiklinger i 12 cm fås som regel større planter, der ofte fylder mere.</p>
<p>Klimaforhold</p>	<p>Temperatur: Efter potning er optimum for vegetativ vækst 20°C nat, 23°C dag. Luftning ved 25°C.</p> <p>Temperaturen sænkes gradvis fra midt i oktober til 18°C og yderligere til 16°C fra sidst i november. Det giver større og bedre farvede blomster.</p> <p>Moderat skygning nødvendig indtil sidst i september (skyggegardin).</p> <p>For meget lys kan give marmorerede eller rødbrandede blade.</p>
<p>Vand</p> <p>Gødskning</p> <p>CO₂</p>	<p>Vanding på måtter efter 2 mm fordampning, til potteklumpen er gennemvandet.</p> <p>Gødskning 10 dage efter potning ved hver vanding med 0,75 - 1 promille (Lv 1,5-1,7) blandingsgødning sammensat efter plante- og vandanalyse i forholdet:</p> <p>N : P : K : Ca : Mg 100 : 15 : 150 : 50 : 15 + mikronæring</p> <p>Passende værdier i jorden vil være:</p> <p>Nv : Kv : Fv : pH : Lv 50-60: 35 : 30 : 6,0 : 2-3</p> <p>CO₂-dosering ind til 800 ppm giver større planter og flere blomster</p>
<p>Vækstregulering</p>	<p>Knibning kan foretages flere gange.</p>

	<p>Giver større planter samt evt. stiklinger.</p> <p>Knibning må ikke ske senere end sidst i september.</p> <p>Høj luftfugtighed får planterne til at strække sig og resulterer også i store blade, hvorfor luftfugtigheden især i de sidste 4-5 uger bør være på ca. 75%.</p> <p>Negativ DIF med 22°C i 3 timer før solopgang og 14°C i 2 timer efter solopgang giver korte blomsterstilke.</p>
Blomstring	<p>Begonia lorraine er en kortdagsplante, men kan induceres til blomstring også i langdag, hvis den udsættes for lav temperatur 10°C i 1 uge. For at sikre en god blomstring selv ved naturlig kortdag kan man sænke temperaturen til 10°C den første uge i oktober.</p> <p>Kortdagsbehandling kan anvendes, hvis salgsterminerne ønskes tidligere end ved naturlig blomstring i december.</p> <p>Den kritiske daglængde er ved 20°C 12,5 time.</p> <p>Kortdag på 9 timer i 10 dage vil give blomstring 8-9 uger senere.</p> <p>Temperatur: 18-20°C. Knibning 1 uge før eller samtidig med kortdag.</p>
Opbinding	<p>Planterne stokkes enten noget før salg eller samtidig med pakning.</p>
Skadegørere	<p><u>Bakteriose</u>: Forebygges ved sundt udgangsmateriale, hygiejne, god plads samt undgå dugdannelse og høj temperatur.</p> <p>Gråskimmel</p> <p>Pythium og Phytophthora</p> <p>Fusarium</p> <p>Meldug: Hvis tilladt, kan svovlfordampning 2 timer midt på natten med 1 fordamper pr. 300 m³ rum forebygge meldug.</p> <p>Bladnematoder</p> <p>Skudspidsmidter</p> <p>Bladlus</p>
Fysiogene skader	<p>Lyse blomster, knopblomster (blomsten lukker sig ikke op): For høj temperatur samtidig med for lidt lys.</p> <p>Fortykkede blade med rødagtige kanter: Lav temperatur ved for kraftigt lys eller kvælstofmangel.</p> <p>Gulspættede blade: Næringsmangel (Fe, Mn) eller rodskade.</p> <p>Knopfald: Evt. dårlige rødder.</p> <p>Brune bladkanter: Kaliummangel, evt. for tør jord.</p> <p>Gullige planter i dårlig vækst: Kvælstofmangel.</p>

<p>Moderplanter</p>	<p><u>Til bladstiklinger</u></p> <p>I almindelighed tages bladene af salgsplanterne i november-december. En salgsplante kan give 3-10 blade afhængigt af, hvor mange skud den har. Ønsker man at stikke blade efter jul i januar og februar, må specielle moderplanter etableres.</p> <p>Sortstypiske og sunde planter skæres ned okt.-nov., og de små blade fra de nydannede skud giver da formeringsmateriale om foråret.</p> <p>Temperaturen må ikke være for høj, 16-18°C er bedst.</p> <p>Vækstlys i 16 timer med 30-40 W/m² giver forøget produktion af blade.</p> <p><u>Til topstiklinger</u></p> <p>Også til disse anvendes salgsplanterne, men i det vegetative stadium. I stedet for en blød knibning kan tages en stikling.</p> <p>Ønskes mange topstiklinger må specielle moderplanter etableres.</p> <p>Til disse bruges bedst bladstiklinger, der pottes i 12-13 cm potter i april-maj. De skal have langdag og ikke under 20°C for at undgå blomsterdannelse.</p> <p>For at undgå at stiklingen er induceret til blomstring, er det vigtigt, at der kontinuerligt skæres stiklinger, også selv om disse ikke skal bruges.</p> <p>Dette er især vigtigt i de "hurtige" typer.</p> <p>En moderplante kan i perioden maj-august give 10-20 topstiklinger. Efter endt skæring kan planterne kasseres, hvis de er forskårne, eller de kan kortdagsbehandles til tidligt salg. De kan også bruges som store planter til jul.</p>
<p>Beskrivelse af salgsplanten</p>	<p>Faste planter, som er regelmæssigt og godt besat med knopper og blomster i passende udvikling.</p> <p>Planterne skal være rene, veludviklede, velformede, velbehandlede (d.v.s. uden stød, rifter, tryk m.v. samt velafpudsede), ubeskadigede samt friske og sunde (d.v.s. fri for skadedyr, svampe- og bakteriesygdomme m.m.).</p> <p><u>Topstiklinger</u></p> <p>8-9-10 cm potter med 1-2 stiklinger, knibes ikke.</p> <p>11 cm potte med 1 stikling, knibes 1 gang.</p> <p>12 cm potte med 1 stikling, knibes evt. 2 gange.</p> <p><u>Bladstiklinger</u></p> <p>Bruges som regel til moderplanter til topstiklinger og kan derved give store planter i 13-14 cm potter til jul, hvis de ikke kasseres efter skæringerne. For at give en harmonisk plante bør højde fra pottkant og plantens diameter være ens.</p>

Holdbarhed	Blomsterne er følsomme over for Ethylen.
Litteratur	<p>H. Goldschmidt: Marktwichtige Blütenbegonien. Forlag Poul Parey - Berlin 1974.</p> <p>Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur: Beretning 759: Regulering af blomstring hos Julebegonia.</p> <p>Forsøg i Norge: Særtryk af Gartneryrket nr. 42-1963, nr. 47-1965, nr. 47-1966, hefte 8-1968, hefte 33-1969, nr.50 hefte 33.1969.</p> <p>Dyrkningsforsøg på "Søhus" 1981.</p> <p>Valsø, S., 1987: Julebegonia - kortkultur. GartnerYrket 20/21 p. 487.</p>